

Men denne lethed i stilen opnås hos Béranger desværre på bekostning af grundighed i behandlingen af det emne, han skriver om. En dansk filmhistoriker får tilliden til Bérangers grundighed svækket på et tidligt tidspunkt i læsningen af hans bog. På side 32 kommer han ind på at omtale tidlig dansk film, og det er beklageligt at se, hvor mange unøjagtigheder og fejl det lykkes ham at fremkomme med blot på en enkelt side. Således skriver han, at vor films blomstringstid var betinget af de særlige forhold under den første verdenskrig. Det var jo tværtimod disse forhold, der var med til at ødelægge vor filmindustri. På samme side nævner han, at „Morfinisten“ er produceret af „Nordisk Films Kompani“. Men den var „Skandinavisk-russisk Handelshus“ første store succes. Og når han fortsætter med at sige, at *Victor Sjöström* i sine første film var påvirket af samtidige sensationsfilm fra „Nordisk“, er dette også en unøjagtighed. For ganske vist producerede „Nordisk“ sensationsfilm på dette tidspunkt, men denne genre var dog først og fremmest en specialitet hos „Skandinavisk-russisk Handelshus“, og de tidlige svenske sensationsfilm er da også påvirket af „Skandinavisk-russisk Handelshus“ produkter, især af „Den flyvende Cirkus“, hvad man også kan læse hos den svenske filmhistoriker *Bengt Idestam-Almquist* i dennes grundlæggende værk om tidlig svensk film „När filmen kom til Sverige“. Béranger skriver om *Victor Sjöström*, at denne, inden han arbejdede med film, en overgang havde været beskæftiget som instruktørassistent ved Det kongelige Teater i København. Denne oplysning er interessant, men er den rigtig? Det er ikke lykkedes

mig at verificere den, og mig bekendt skriver *Bengt Idestam-Almquist*, den største kender af *Victor Sjöström*, intet herom hverken i sin før omtalte filmhistorie eller i sin biografi over de to største svenske stumfilminstruktører, i det værk, der hedder: „Sjöström och Stiller“.

Desværre skæmmes Bérangers filmhistorie ikke alene af sådanne unøjagtige detaljer som de ovennævnte, men man savner tillige en kyndig æstetisk vurdering både af enkelte film og af hele filmperioder. I sin gennemgang af for eks. *Alf Sjöbergs* „Frøken Julie“ og af *Ingmar Bergmans* „Sommerleg“ kommer han først med et godt oplæg, giver dernæst et velskrevet og udførligt handlingsreferat, men den saglige bemælselse af filmene udebliver.

En skandinavisk læser af „La grande aventure du cinéma suédois“ vil ikke kunne hente meget i denne bog, derimod har den måske en vis berettigelse overfor et fransk publikum, der ikke kender meget til svensk film og med denne bog får en ganske livfuld introduktion til emnet.

Marguerite Engberg.

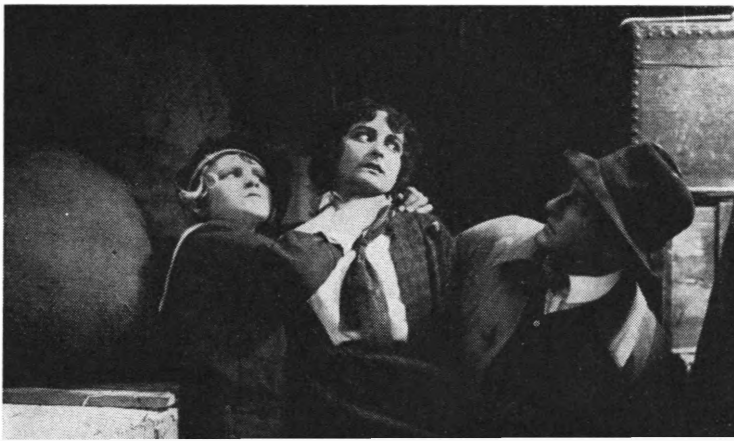
Film i skolen

Ellen Siersted: Filmundervisning. Gyldendal 1961.

For et par år siden udgav Gyldendal i serien „Klassens Bibliotek“ en lille bog af *Ellen Siersted* „Hvad er film?“ Denne bog var beregnet for skoleelever i mellemkolealderen og gav i meget kortfattet form en introduktion til filmens teknik og de forskellige filmtyper og -gener. Den er med udbytte blevet benyttet som grundbog nogle af de steder, hvor man i den

Fra museets billedarkiv

Den 6. februar 1961 døde *George Schnévoigt*, instruktøren, der frem for nogen prægede den danske tonefilms første år. De færreste tænker vel på, at *Schnévoigt* allerede i 1915 begyndte sin karriere som filminstruktør med „De mystiske Z-Straaler“ eller „Skeletdansen“ eller „Dødedansen“, der fik premiere den 14. februar 1916 i „Kosmorama“ på Østergade. På billedet fra filmen ses *Friiof Kaulbach* og *Anton de Verdier* som to desperate artistbrødre, der har fanget *Alma Hinding*, for at frarøve hende og hendes far, professoren, de mystiske Z-stråler. Allerede i denne tidlige film fornemmer man *Schnévoigts* tekniske omhyggelighed og glimrende udnyttelse af belysningen, som i denne scene i en skibslast, hvor lyskilden er en åben dækslug.

eksamensfri mellemskole (som det hed efter den gamle skolelov) har optaget filmkundskab i den valgfri emneundervisning, men den var på den anden side en så udpræget „begynderbog“, at den filminteresserede lærer – og elev – hurtigt måtte ønske noget mere.

Dette ønske er nu, i hvert fald delvis, imødekommet med en ny bog af Ellen Siersted, der med titlen „*Filmundervisning*“ er udgivet i Gyldendals ny serie, „Nye fag – nye arbejdsformer“.

Bogens titel er for såvidt uheldig. Som Ellen Siersted selv skriver i sit forord, er bogen *ikke* en lærebog i filmkundskab. Den er et forslag til en metode, hvorefter filmdiskussioner med større børn kan disponeres. Sådanne diskussioner er en overordentlig vigtig side af arbejdet med filmkundskab for skoleelever, men det er ikke – og bør ikke være – den eneste form, hvorunder man arbejder, og det kunne nok tydeligere være fremgået af bogens titel og opsætning.

Bogen er disponeret i en kort gennemgang af filmens historie, et afsnit om problemerne omkring børn og film og endelig bogens hovedafsnit med principielle og praktiske overvejelser og eksempler angående en filmdiskussion. Endelig afsluttes den med en litteraturfortegnelse og en filmliste.

Hovedafsnittet koncentrerer sig om fremstillingen af en skematisk gennemgang af de menneskeligt væsentlige spørgsmål, der kan berøres i en filmhandling. Der tages her så meget med, at en overfladisk gennemlæsning kan give det indtryk, at det kun drejer sig om at „fylde skemaer ud“, men Ellen Siersted gør selv opmærksom på, at hendes emneopstillinger netop ikke må behandles som et spørgeskema, men blot er et skema, der skal hjælpe læreren til at finde frem til de indtryk, der tilsammen danner en films handling og får den til at fæstne sig hos tilskueren, og det er her meget værdifuldt, at det kraftigt påpeges, hvor megen tendens der

Fortsættes s. 159

Repertoiret ...

Denne rubrik omfatter film af interesse for „Kosmorama“s læsere, i dette nummer premierer i tiden 17.1–16.3. 1961 (redaktionens slutning).

- THE ANGRY SILENCE (VRED TAVSHED), England 1960. *Guy Greens* interessante bearbejdelse af *Bryan Forbes'* uklare manuskript om arbejderen, der straffes som skruibrækker, fordi han opponerer mod flokdyr-mentaliteten under en ulovlig strejke. *Richard Attenborough* glimrende som arbejderen, og mange scener fra hjemmet er skildret med poetisk realisme.
- THE BATTLE OF THE SEXES (KØNNENES KAMP), England 1959. Momentvis charmerende filmatisering af *James Thurbers* satire „The Catbird Seat“ over mødet mellem amerikansk affemineret effektivitet og maskulin skotsk traditionsbundethed, hvor sidstnævnte noget vaklende går af med sejren. Satiren ligger under *Constance Cummings'* amerikanerinde, mens *Peter Sellers* især verbalt imponerer. Traditionel iscensættelse: *Charles Crichton*.
- IL GENERALE DELLA ROVERE (GENERAL DELLA ROVERE), Italien 1959. *Rossellinis* meget ujævne melodrama om en svindlers forædlingsproces er ikke mindst takket være *de Sicas* glamour-spil ikke overbevisende, men har fortræffelige sensitivt foruroligende passager.
- THE GRAPES OF WRATH (VREDENS DRUER), U.S.A. 1940. Anmeldt i dette nummer.
- INHERIT THE WIND (SOLEN STOD STILLE), U.S.A. 1960. Den fæmøse Dayton-proces fra 1925 i velmenende, men temmelig overfladisk *Stanley Kramer*-behandling. Smart forenkling tager livet af debattens rimelighed, men der bliver tid til en stor præstation af *Spencer Tracy*.
- LAST TRAIN FROM GUN HILL (SIDSTE TOG FRA GUN HILL), U.S.A. 1960. *John Sturges*-western om retfærdighed og tyranni i en prærieby. Tydelige paralleller til „Sheriffen“, men knap så tør i opstillingen. Spillet med autoritet, fotografert med sans for poetiske og dramatiske effekter.
- LET'S MAKE LOVE (PIGEN OG MILLIARDÆREN), U.S.A. 1960. Lystspil i lækkert udstyr og raffinerede farver (*Hoyningen-Huene*), men uden større mængder af vid og elegance. *George Cukor* dyrker *Marilyn Monroe* med opmærksomhed, men overbeviser ikke om, at hun har talent.
- MURDER BY CONTRACT (MORD PR. KONTRAKT), U.S.A. 1958. Stram, hård og intelligent thriller af den lidt ubehagelige art. *Irving Lerner* økonomiserer regelret i sit svendestykke om den følelseskolde lejemorder, der virker som et afgørende trumfkort i konkurrencen forretningsfolk imellem. *Vince Edwards* dækker morderen udmærket.
- NELLA CITTA L'INFERNO (BAG KVINDEFÆNGSLETS MURE), Italien 1958. *Castellanis* variation over temaet: kvinder bag gitter er usensational og følsom, men blandingen af psykologisk realisme og allegorisk fremstilling af kampen mellem det gode og det onde i menneskesjælen er ikke lykkedes kunstnerisk. *Anna Magnani* er en hel og levende figur, men filmen virker ofte død, og *Castellanis* robuste poesi findes ikke.
- RUN OF THE ARROW (KAMPEN OM FORTET), U.S.A. 1960. Ideologisk western, skrevet, produceret og instrueret af den ambitiøse *Samuel Fuller*. En sydstatsrebels samvittigheds kamp er skildret i almindelige vendinger, og en nationalistisk overbygning er ubehagelig, men *Fullers* kraftfulde og markante stil er ikke uden effekt.
- LA VERITE (SANDHEDEN), Frankrig 1960. *Henri-Georges Clouzot*-melodrama om store lidenskaber og unge mennesker. Traditionelt dyster, men med rammende beskrivelser af retfærdighedens urimeligheder og retsalenes intriger. Pæn præstation af *Bardot*.